

Výroční zpráva Centra medievistických studií AV ČR a UK při FLÚ AV ČR, v. v. i., v Praze za rok 2008

I. Základní informace o pracovišti v roce 2008

1. Personální stav

Činnost CMS zajišťovalo v roce 2008 19 pracovníků v rámci přepočtených 11,75 úvazků. Ředitelem CMS byl prof. Petr Sommer, zástupcem ředitele prof. František Šmahel. Od dubna 2008 převzala místo dr. Pavlína Rychterové Mgr. Pavlína Libichová Cermanová; menší úvazky v CMS získaly dr. Kateřina Horníčková a Mgr. Hana Chorvátová. Ke konci května 2008 ukončil pracovní poměr v CMS Mgr. Vojtěch Černý; správu knihovny po něm převzal PhDr. Martin Musílek. Jako stálí odborní pracovníci v CMS nadále působili dr. Eva Doležalová, Mgr. Dušan Foltýn, Mgr. Martin Nodl, dr. Robert Novotný, dr. Pavel Soukup (od 1. 4. 2008 vědecký tajemník CMS), dr. Jana Zachová a prof. Josef Žemlička. Částečné nebo celé úvazky na pozicích doktorandů v projektu LC521 měli Mgr. Přemysl Bar, Mgr. Jiří Knap, PhDr. Martin Musílek, Mgr. Jiří Petrášek, Mgr. Anna Smékalová a Mgr. Václav Žůrek. Pokračovala také kooperace s externími spolupracovníky dr. Gabrielem Silagim, doc. Martinem Nejedlým, Mgr. Pavlínou Maškovou, Mgr. Jiřím Militkým, dr. Pavlínou Rychterovou a Mgr. Jaroslavem Svátkem. Funkci sekretářky nadále vykonávala paní Jana Semelová.

2. Finanční zajištění činnosti CMS

Problém zajištění základního rozpočtu CMS po roce 2009 projednala Akademická rada na svém 50. zasedání konaném dne 30. 9. 2008. V bodu X. svého usnesení konstatovala, že počínaje rokem 2010 bude institucionální rozpočet CMS navýšen ve smyslu předloženého ekonomického rozboru. Druhý zřizovatel CMS, kterým je Univerzita Karlova, stále na provoz CMS nepřispívá.

Pracovníkům CMS byly v roce 2008 uděleny dva granty („Rituály, ceremonie a festivity ve střední Evropě 14. a 15. století“, GA AV ČR, řešitelé F. Šmahel, M. Nodl a V. Žůrek; „Protihusitská polemika a česká otázka v 15. století“, GA ČR, řešitel P. Soukup), jejichž řešení začne v roce 2009.

3. Výročí a ocenění

Deset let svého fungování si Centrum připomnělo na setkání ve Vile Lanna 29. srpna 2008. Činnost CMS zde pozitivně ocenili představitelé Akademie věd i Univerzity Karlovy. Výsledky badatelské činnosti a mezinárodní spolupráce během uplynulého desetiletí shrnuje informativní brožura vydaná k této příležitosti.

V roce 2008 získali pracovníci CMS dvě významná ocenění. Františku Šmahelovi byla udělena Medaile Učené společnosti Za zásluhy o rozvoj vědy, Petr Sommer obdržel Cenu nakladatelství Vyšehrad Kniha roku 2007.

II. Vědecká činnost CMS

1. Vědecké projekty

Křesťanství a česká společnost ve středověku: normy a skutečnost (evropské souvislosti českého tématu), centrum základního výzkumu č. LC 521, podporované MŠMT ČR. Projekt se stal hlavní součástí programu CMS, pro jehož řešení se CMS spojilo s Ústavem dějin křesťanského umění KTF UK v Praze.

Nejdůležitější výstupy v roce 2008:

- P. Sommer – V. Liščák (edd.): *Odorik z Pordenone: z Benátek do Pekingu a zpět. Setkávání na cestách starého světa ve 13.-14. století. Colloquia mediaevalia Pragensia 10*, Praha 2008, 288+8 s., ISBN 978-80-7007-274-5. Svazek obsahuje studie věnované životu a cestám Odorika z Pordenone a příspěvky zabývající se ze široka setkáváním kultur v Evropě a Asii 13.-14. století.
- Nodl, M. – Wihoda, M. (edd.): *Šlechta, moc a reprezentace ve středověku, Colloquia mediaevalia Pragensia 9*, Praha 2008, 314 s., ISBN 978-80-7007-263-9. Sborník z mezinárodního pracovního zasedání věnovaného problematice geneze šlechty v raném a vrcholném středověku a reprezentaci moci ve středověku pozdním v českém a polském prostředí.
- Nodl, M. – Wihoda, M. (edd.): *Rituál smíření. Konflikt a jeho řešení v středověku, Země a kultura ve střední Evropě*, Brno 2008, 352 s., ISBN 978-80-86488-48-6. Sborník z mezinárodní konference zaměřené na problematiku způsobu řešení konfliktů ve vrcholném a pozdním středověku v prostředí středověkého českého státu s důrazem na rituální jednání v rámci řešení konfliktů a na důsledky konfliktů pro vývoj lokálních společenství (šlechta, univerzity, města, panovnický dvůr).
- Nodl, M. (ed.): *Zbožnost středověku, Colloquia mediaevalia Pragensia 6*, Praha 2007 (vyšlo 2008), 244 s., ISBN 978-80-7007-260-8. Sborník třinácti příspěvků českých a polských historiků věnovaný problematice zbožnosti především v pozdním středověku: městská zbožnost, kazatelství, odpustky, exkomunikace, lidová zbožnost, hereze.

V rámci výzkumného centra „Křesťanství a česká společnost“ byly v roce 2008 řešeny tyto dílčí projekty:

- *Les croisades tardives : confrontations interconfessionnelles au XIVe-XVe siècles* (M. Nejedlý, P. Soukup, J. Svátek). Projekt probíhá ve spolupráci s univerzitou Toulouse II. Pokračovala příprava české edice cestopisu Guilleberta de Lannoy. Ve dnech 20.-21. 11. 2008 byla v Praze uspořádána mezinárodní konference « Mémoires, histoires et images des croisades aux derniers siècles du Moyen Âge ».
- *Sbírka pramenů k náboženským dějinám* (P. Soukup). Nově založená publikační řada má doplnit žánrové spektrum středověkých pramenů vydávaných v CMS o památky náboženského písemnictví. CMS hraje při vydávání Sbírek koordinační roli, což nevylučuje vydavatelskou spolupráci dalších institucí. První svazek (Petra Chelčického Spisy z Pařížského sborníku, ed. Jaroslav Boubín), tak vyšel jako publikace Historického ústavu AV ČR, v. v. i. V roce 2008 byl připraven do tisku svazek *Vidění svaté Brigity Švédské v překladu Tomáše ze Štítného*, jehož editorkou je Pavlína Rychterová.

Přemyslovci – budování českého státu a národa v rámci programu „Podpora projektů cíleného výzkumu“ (průřezového programu II. Národního programu výzkumu) 1QS900090502. Pokračovaly práce na dokončení velké monografie zaměřené na českou středověkou dynastii s ohledem na denní život jejích příslušníků, na kulturu a rituály, které je obklopovaly. Probíhaly zejména redakční a technické práce spojené zejména s pořizováním a doplňováním obrazových příloh. Kniha byla připravena k vydání v Nakladatelství Lidové noviny, kde vyjde v únoru-březnu roku 2009.

V rámci projektu „Přemyslovci“ byly v roce 2008 řešeny tyto dílčí projekty:

- *Historia monastica* (D. Foltýn). Byl připraven svazek *Colloquia mediaevalia Pragensia* 7 (= *Historia monastica* 2), který vyjde na začátku roku 2009. V roce 2008 proběhlo mezinárodní zasedání věnované přípravě benediktinského projektu (viz další bod). CMS se podílelo na scénáři a katalogu výstavy o kartuziánech a jejich kultuře (Valdice).
- *Benediktini 800-1250: střední Evropa, kultura, christianizace* (P. Sommer, J. Žemlička, D. Foltýn, P. Mašková). Rok 2008 byl věnován upřesnění koncepčních a organizačních stránek projektu. FLÚ/CMS přitom vstoupily do smluvního vztahu s Národní galerií v Praze. V souvislosti s tím proběhla jednání s řadou zahraničních institucí, jejichž zástupci se ve dnech 19.-20. listopadu 2008 v Praze zúčastnili jednání o dílčích úkolech a termínech projektu.
- *Czech Medieval Sources online* (R. Novotný, J. Petrášek). Během roku 2008 úspěšně pokračovaly práce na internetovém portálu. Podařilo se zpřístupnit více než šedesát dalších svazků, celkový počet zpřístupněných edic překročil před koncem roku 2008 počet 150.

2. Uspořádané konference

- State and Christianization, Praha 2.-5. 3. 2008, pořádáno s Humboldt-Universität zu Berlin a Centre for Medieval Studies Bergen (P. Sommer)
- Středovýchodní Evropa v jagellonské době, Praha 14. 5. 2008, pořádáno ve spolupráci s Katolickou univerzitou Lublin (M. Nodl)
- Nálezy mincí, jejich archeologický kontext a historický význam, Třešť 6.-9.10. 2008 (P. Sommer, J. Militký)
- Mémoires, histoires et images des croisades aux derniers siècles du Moyen Âge, Praha 20.-21. 11. 2008, pořádáno ve spolupráci s Université Toulouse II a Casa de Velázquez (M. Nejedlý, P. Soukup, J. Svátek)
- The Prague Sacramentary, Praha 28.-30. 11. 2008, pořádáno ve spolupráci s Rakouskou akademií věd (P. Rychterová, V. Žůrek)
- 850. výročí korunovace knížete Vladislava II. českým králem, Praha 2.-3. 12. 2008, pořádáno ve spolupráci s Numismatickou společností, Kanonií Strahov a Historickým ústavem AV ČR, v.v.i. (P. Sommer, J. Žemlička)

3. Příspěvky pracovníků CMS na vědeckých konferencích

- P. Cermanová, Letteratura profetica, oracolare e sibillina fra XIII e XV secolo, Modena 26.-28. 6. 2008
- D. Foltýn, Trpké býti zdá se? Víno a vinařství v českých zemích ve středověku a raném novověku, 2.-4. 4. 2008
- D. Foltýn, Mezinárodní symposium Sedlec 1300-1700, Sedlec 19. 9. 2008
- K. Horníčková, Culture of Memory in East Central Europe in the Late Middle Ages and the Early Modern Period, Ciężań 12.-14. 3. 2008

- K. Horníčková, The Bohemian Reformation and Religious Practice 8, Praha 19. 6. 2008
- K. Horníčková, International Medieval Congress, Leeds 7.-11. 7. 2008
- H. Chorvátová, Myths and Mythologies of Slavonic Nations: How to Deal with them Today?, London 28. 4. 2008
- H. Chorvátová, Svätý Vojtech – svätec, doba a jeho kult, Banská Bystrica, 9.-10. 12. 2008
- J. Militký, Nálezky mincí, jejich archeologický kontext a historický význam, Třešť 6.-9. 10. 2008
- M. Musílek, Mezinárodní symposium Sedlec 1300-1700, Sedlec 19. 9. 2008
- M. Nejedlý, Mémoires, histoires et images des croisades aux derniers siècles du Moyen Âge, Praha 20.-21. 11. 2008
- M. Nodl, Život plný střetů: Jan Slavík, Praha 29.-30. 4. 2008
- M. Nodl, Středovýchodní Evropa v jagellonské době, Praha 14. 5. 2008
- M. Nodl, Wspólnoty małe i duże w społeczeństwach Czech i Polski, Niepołomice 6.-8. 10. 2008
- M. Nodl, Inkwizycja papiaska w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej, Lublin 27. 11. 2008
- R. Novotný, Nobilitace ve světle písemných pramenů, Olomouc 29.-30. 5. 2008
- R. Novotný, La fortification en Europe centrale, Budapest 2.-4. 10. 2008
- A. Smékalová, 850. výročí korunovace knížete Vladislava II. českým králem, Praha 2.-3. 12. 2008
- P. Sommer, Nálezky mincí, jejich archeologický kontext a historický význam, Třešť 6.-9. 10. 2008
- P. Sommer, Svätý Václav a jeho kult, Praha 5.-6. 11. 2008
- P. Sommer, The Prague Sacramentary, Praha 28.-30. 11. 2008
- P. Soukup, Croisade et discours de guerre sainte à la fin du Moyen Âge, Toulouse 3. 4. 2008
- P. Soukup, The Bohemian Reformation and Religious Practice 8, Praha 19. 6. 2008
- P. Soukup, Prédication et société politique. Depuis l'Antiquité tardive jusqu'à la fin du Moyen Âge, 16. symposium IMSSS, Saint-Maurice 18.-22. 7. 2008 (poster)
- P. Soukup, Retelling the Bible, Praha 10. 9. 2008
- P. Soukup, Inkwizycja papiaska w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej, Lublin 27. 11. 2008
- P. Soukup, Noblesse et défense de l'orthodoxie (XIIIe-XVIIe siècles), Rennes 13. 12. 2008
- J. Svátek, Mémoires, histoires et images des croisades aux derniers siècles du Moyen Âge, Praha 20.-21. 11. 2008
- J. Žemlička, Disputatio magistrorum 2: Konec dynastie. A co dál?, Praha 11. 6. 2008
- J. Žemlička, Wspólnoty małe i duże w społeczeństwach Czech i Polski, Niepołomice 6.-8. 10. 2008
- J. Žemlička, Svätý Václav a jeho kult, Praha 5.-6. 11. 2008
- J. Žemlička, 850. výročí korunovace knížete Vladislava II. českým králem, Praha 2.-3. 12. 2008
- V. Žůrek, Mémoires, histoires et images des croisades aux derniers siècles du Moyen Âge, Praha 20.-21. 11. 2008

III. Zahraniční spolupráce

1. Česká účast na mezinárodních projektech

- *Ruralia, evropská skupina pro výzkum středověké vesnice* (P. Sommer). CMS ve spolupráci s Ústavem pro pravěk a ranou dobu dějinnou UK v Praze připravilo zasedání evropské

skupiny pro výzkum středověké vesnice pro rok 2009. Na konci února v Praze proběhne jednání přípravného výboru mezinárodní konference Ruralia 2009 a zároveň redakčního kruhu publikace Ruralia VII.

- *Prameny ke středověkým židovským dějinám v Čechách a na Moravě* (J. Žemlička, E. Doležalová, M. Musílek). Součást mezinárodního projektu „Corpus der Quellen zur mittelalterlichen Geschichte der Juden im Reichsgebiet“ koordinovaného Univerzitou v Trevíru. Na české části spolupracuje vedle CMS také Historický ústav AV ČR, v.v.i. V roce 2008 začala příprava pracovního týmu, rozpracování rešerší pramenů, navazování kontaktů se státními archivy.
- *Religiöses Charisma als Motor und Medium religiöser Kommunikation* (P. Cermanová). Kooperační projekt v rámci SFB 485 Univerzity Kostnice „Norm und Symbol. Die kulturelle Dimension sozialer und politischer Integration“.
- *Les croisades tardives* – viz část II/1.

2. Přednášky zahraničních vědců v CMS

V rámci nekonečného cyklu „Moderní metody a přístupy mediévistiky“ v roce 2008 přednášeli:

- Massimo Oldoni (La Sapienza, Roma): The Arlequin's Family (Familia Erlechini) in the European Literature of the Middle Ages, 4. 4. 2008
- Valentin Lavrent'jevič Janin (Moskevská státní univerzita): Новгородские берестяные грамоты как исторический источник, 25. 4. 2008
- Paul Payan (Université Avignon): Joseph et l'image de la paternité médiévale, 15. 5. 2008
- Pierre Monnet, L'autobiographie de Charles IV et les autobiographies souveraines au Moyen Âge, 15. 5. 2008
- Françoise Autrand (ENS Paris), Christine de Pizan, le regard d'une Italienne sur la France, 16. 10. 2008
- Bertrand Schnerb (Université Lille III): Des bâtards de nobles au service du prince : l'exemple de la cour de Bourgogne au début du XVe siècle, 13. 11. 2008
- Peter Johanek (Universität Münster): Das Schaugeschäft des Herrschers. Repräsentation und Inszenierung in der Politik Kaiser Karls IV., 25. 11. 2008

3. Dvoustranné meziústavní smlouvy o vědecké spolupráci

- Institut für Realienkunde des Mittelalters und der frühen Neuzeit der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Krems an der Donau, Rakousko
- Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Polsko
- Centre for Medieval Studies at the University of Bergen, Nordic Centre for Medieval Studies at the University of Bergen, Norsko
- Philosophische Fakultät I, Humboldt-Universität zu Berlin, Německo
- Geisteswissenschaftliches Zentrum für Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas e.v. an der Universität Leipzig, Německo
- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polsko
- Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla, Warszawa, Polsko
- Department of Medieval Studies, Central European University, Budapest, Maďarsko
- Curt-Engelhorn-Stiftung, Mannheim, Německo
- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Wien, Rakousko
- Interdisziplinäres Zentrum für Mittelalterstudien der Universität Salzburg, Rakousko

- Université de Toulouse II – Le Mirail, Unité Mixte de Recherche 5136 FRAMESPA, Francie
- Centrum pre štúdium kresťanstva v Banskej Bystrici, Slovensko

IV. Vědecká výchova v rámci doktorského studia

1. Setkání doktorandů a Letní škola medievistických studií

Šestnácté setkání doktorandů proběhlo 5. února 2008 v hlavní budově Akademie věd. Ve dnech 5.-7. září 2008 se v Sázavě konal 4. ročník Letní školy medievistických studií. Úvodní přednášky se ujal prof. Petr Charvát, následovaly tematické bloky „Neskutečný středověk“ a „Iustitia regnorum fundamentum“ a tradiční nedělní „Otevřená scéna“ s příspěvky doktorandů.

2. Semináře, kursy, konzultace

Po celý rok probíhaly konzultace pro diplomanty a doktorandy, na nichž se podíleli všichni zaměstnanci CMS. Seminář pro doktorandy-medievisty různých oborů zaměřený na četbu středověkých latinských historických pramenů a na základy práce s rukopisy a ediční praxe vedla dr. Jana Zachová. Od jara 2008 probíhá v CMS v přibližně měsíčním taktu doktorandský seminář vedený dr. Pavlínou Rychterovou. Zasluhou dr. Martina Nejedlého pokračovala spolupráce s CeFReS a s Česko-francouzským seminářem na FF UK, v jehož rámci přednášeli někteří zahraniční hosté CMS. V zimním semestru probíhal v CMS volný cyklus přednášek „Trendy současné mediévistiky“ (pořádali Pavel Soukup a Václav Žůrek). Cyklus prezentující aktuální projekty mladší generace badatelů byl zároveň vypsán jako volitelný předmět pro studenty historie FF UK. Během zimního semestru vystoupili Lucie Doležalová (16. 10. 2008), Hana Chorvátová (30. 10. 2008), Petra Mutlová (13. 11. 2008), Jiří Stočes (4. 12. 2008) a Vladimír P. Polách (8. 1. 2009).

V. Nejvýznamnější popularizační aktivity

- Ďáblova bible. Tajemství největší knihy světa, Národní knihovna ČR, 20. 9. 2007 – 9. 3. 2008; Městské muzeum Chrast, 14. 6. 2008 – 31. 8. 2008: spoluúčast na scénáři výstavy (D. Foltýn)
- Valdická kartouza: uzamčený svět. Historie kláštera 1627-1782, Regionální muzeum a galerie Jičín, 30.11.2008 – 1. 3. 2009: spoluúčast na scénáři výstavy (D. Foltýn)
- Encyklopedie českých dějin. Ed. Josef Tomeš, Praha: Reader's Digest Výběr 2008: autorství cca 300 hesel (R. Novotný, P. Soukup, V. Černý)
- Slovenský spor o Velkou Moravu, článek v Lidových novinách 9. 2. 2008, příloha Orientace (H. Chorvátová)
- Rozhlasový seriál o sv. Václavu, pořad stanice ČRo 3 Vltava, 30. 11., 7. 12., 14. 12., 21.12. 2008 (P. Sommer)
- Živá historie, pořad o Zikmundovi Lucemburském na stanici ČT 24, 19.-20. 1. 2008 (F. Šmahel)
- Byl Kristián podvodník? Co vypráví Kristiánova legenda ve 21. století, rozhlasový pořad Zrcadlo, Český rozhlas Leonardo, 11. 1. 2008 (E. Doležalová)
- Úzké vztahy Francie s Čechami za Karla IV., přednáška pro česko-francouzskou společnost, ASSO'90, Praha 16. 4. 2008 (V. Žůrek)

- Stížný list české šlechty, rozhovor v ČT při prezentaci faksimile v Národním archivu, 24. 6. 2008 (F. Šmahel)
- Rozhovor o historické práci v Českém rozhlasu Leonardo, 10. 1. 2008 (P. Sommer)
- Přípravný kurs ke studiu historie na FF UK, přednášky z českých dějin 1310-1526 (E. Doležalová)
- Stavovský odboj 1618-1620, Třicetiletá válka a poválečný vývoj v Čechách, lektorská činnost v kurzech PIS (M. Musílek)

VI. Publikace vydané Centrem medievistických studií

- P. Sommer – V. Liščák (edd.): Odorik z Pordenone: z Benátek do Pekingu a zpět. Setkávání na cestách starého světa ve 13.-14. století. *Colloquia mediaevalia Pragensia* 10, Praha 2008, 288+8 s., ISBN 978-80-7007-274-5.
- Nodl, M. – Wihoda, M. (edd.): Šlechta, moc a reprezentace ve středověku, *Colloquia mediaevalia Pragensia* 9, Praha 2008, 314 s., ISBN 978-80-7007-263-9.
- Nodl, M. (ed.): Zbožnost středověku, *Colloquia mediaevalia Pragensia* 6, Praha 2007 (vyšlo 2008), 244 s., ISBN 978-80-7007-260-8.
- P. Sommer – P. Soukup (edd.), Centrum medievistických studií Akademie věd České republiky a Univerzity Karlovy v Praze při Filosofickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Praze – badatelství, doktorandská výuka, mezinárodní spolupráce 1998–2008. Praha 2008, 108 s., ISBN 978-80-7007-284-4

VII. Vědecká rada CMS a členové/Fellows CMS

Vědecká rada CMS pracovala ve složení prof. PhDr. Ivan Hlaváček, CSc. (předseda), prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc., doc. PhDr. Vilém Herold, CSc., doc. PhDr. Petr Charvát, DrSc., prof. PhDr. Ivo Hlobil, CSc., doc. PhDr. Jan Klápště, CSc., doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc., prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., a prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

Na 28. zasedání členů CMS byli novými členy/Fellows zvoleni PhDr. Milena Bravermannová, Mgr. Martin Čapský, Ph.D., PhDr. Pavel Krafl, Ph.D., a PhDr. Kateřina Kubínová, Ph.D.. V roce 2008 se CMS dozvědělo o úmrtí dvou svých členů, PhDr. Jaroslava Eršila, CSc., a prof. PhDr. Jaroslava Mezníka, CSc.. Na 28. zasedání Fellows 13. 2. 2008 přednášela Eva Doležalová (Cesta k duchovenské kariéře v předhusitských Čechách), na 29. zasedání 10. 9. 2008 Martin Nodl („Smíření národů“ na pražské univerzitě).

VIII. Knihovna CMS

Knihovna obsahuje ke konci roku 2008 celkem 5571 zaevidovaných položek. Za uplynulý rok přibýlo celkem 383 nových titulů (včetně darů a výměn). Z periodik přibýlo v tomto roce 99 ks, z toho 42 ks darem. Celková suma evidovaných periodik je 134 titulů v počtu 2251 položek.

Na počátku roku se podařilo zakoupit knihy z pozůstalosti PhDr. Dušana Třeštíka včetně kompletní sbírky separátů, tematicky zaměřené na dějiny raného středověku. Z italského nakladatelství Quarrachi bylo zakoupeno 17 dílů *Annales minorum* františkána Lucca Waddinga a dále několik dílů edice *S. Bernardini Senensis ordinis fratrum minorum Opera*

omnia. Centrum také získalo darem od prof. Jürgena Miethkeho kompletní sbírku *Historische Zeitschrift* od roku 1938.

V roce 2008 pokračovala konverze knihovní evidence do systému Aleph. Vojtěch Černý absolvoval v průběhu roku několik školení vedených pracovníky Knihovny Akademie věd ČR a konzultací s pracovníky Knihovny Filosofického ústavu. Knihovní rada FLÚ, jejímž členem za CMS je v současnosti Martin Musílek, řešila na svých dvou zasedáních zejména problematiku specifikace postavení dílčích knihoven v rámci FLÚ a podporu jejich přechodu na systém Aleph. Nová vedoucí knihovny FLÚ Mgr. Simona Chlumská představila svou koncepci správy a rozvoje knihovního fondu.

Sestavil Pavel Soukup.

Zprávu předkládá prof. PhDr. Petr Sommer, CSc., ředitel CMS.

V Praze dne 21. ledna 2009.

Zpráva byla projednána a přijata Vědeckou radou Centra mediévistických studií na jejím zasedání dne 4. března 2009.

Příloha ke Zprávě o činnosti CMS za rok 2008: Individuální bibliografie

- BAR, Přemysl:** Rituál smíření jako mýtus? Konflikt vratislavských biskupů se slezskými vévody a jeho řešení ve 13. století. In: Rituál smíření. Konflikt a jeho řešení ve středověku. Edd. M. Nodl a M. Wihoda. Matice moravská Brno 2008, s. 121-129
- Lenní listiny z let 1271-1348 a integrace slezských vévodství do svazku zemí Koruny české. In: Slezsko - Země Koruny české. Historie a kultura 1300-1740. Národní Galerie Praha 2008, s. 81-91
  - Vratislavský vévoda Jindřich IV. Probus a poslední Přemyslovci. Český časopis historický 106, 2008, s. 753-787
- FOLTÝN, Dušan** (a kol.): Prameny paměti. Sedm kapitol o kulturně historickém dědictví pro potřeby výchovné praxe, Praha 2008, ISBN 978-80-7290-352-8
- Nahlédnutí do zamlženého zrcadla minulosti, in: Prameny paměti. Sedm kapitol o kulturně historickém dědictví pro potřeby výchovné praxe, Praha 2008, s. 55-88
  - Kláštery ve vrcholně středověkém Hradci Králové a jejich stavební podoba pohledem historiografie, in: Miroslav Kovář a kol., Svědkové zaniklých staveb. Katalog gotických architektonických prvků ze sbírek Muzea východních Čech v Hradci Králové, Hradec Králové 2008, s. 12-13
- HORNÍČKOVÁ, Kateřina:** Memory in Things. Bishop Phillibert of Coutance's Catholic restoration in Hussite Prague, in: Rafal Wójcik (ed.), Culture of memory in East Central Europe in the Late Middle Ages and the Early Modern Period, Poznań 2008, s. 255-263
- CHORVÁTOVÁ, Hana:** Gombíky s tepanou výzdobou, Zborník Slovenského národného múzea 102, 2008, Archeológia 18, s. 153-170
- [rec.] Brigitte Lohrke: Kinder in der Merowingerzeit. Gräber von Mädchen und Jungen in der Alemannia. Freiburger Beiträge zur Archäologie und Geschichte des ersten Jahrhunderts 9, Rahden 2004, in: Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters, Jahrgang 35, 2007, s. 263-265 (vyšlo 2008)
  - [rec.] Byzantská kultura a Slovensko. Zborník štúdií. (ed. Vladimír Turčan). Zborník Slovenského národného múzea. Archeológia. Supplementum 2. Bratislava 2007, 163 s., in: ČČH 106, 2008, s. 390-393
- MUSÍLEK, Martin:** Odras dvorské kultury v městském prostředí ve 13. a 14. století, in: Dvory a rezidence ve středověku 2. Skladba a kultura středověké společnosti, edd. Dana Dvořáčková a Jan Zelenka, Praha 2008, (= Supplementum Mediaevalia Historica Bohemica 2), s. 475-505
- Čeněk z Vartenberka a jeho hodnocení v české historii, in: Historie – paměť národa 2. Přínos významných postav a událostí českých dějin pro současnost, ed. David Tonzar, Praha 2008, s. 51-62
  - [rec.] Kateřina Charvátová, Václav II. Král český a polský (= edice Velké postavy českých dějin, sv. 7), Praha 2007, in: Mediaevalia Historica Bohemica 11, Praha 2007, s. 241-244
  - [rec.] Petr Sommer, Svatý Prokop. Z počátků českého státu a církve [Heilige Prokop. Anfangs des tschechischen Staats und Kirche] (= edice Velké postavy českých dějin, sv. 6), Praha 2007, in: Historica 13, Praha 2008, s. 319-322
- NODL, Martin:** Ojciec i syn. „Pojednanie“ w rożemberskim rodzie, in: Historia vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęconna Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin, (edd.) Janusz Smolucha, Anna Waško, Tomasz Graff, Paweł Nowakowski, Kraków 2008, s. 155-170
- „Smíření národů“ na pražské univerzitě na přelomu 14. a 15. století, in: Rituál smíření. Konflikt a jeho řešení ve středověku, (edd.) Martin Nodl, Martin Wihoda, Brno 2008, s. 261-272
  - Pozdně středověká transformace Kosmova mýtu o počátcích práv a zákonů kmene Čechů. (Kronikáři dvorského okruhu, Maiestas Carolina, Ondřej z Dubé a Viktorin Kornel ze Všehrd), in: Šlechta, moc a reprezentace ve středověku, (ed.) Martin Nodl, Martin Wihoda, Colloquia mediaevalia Pragensia 9, Praha 2008, s. 189-207
  - Pronikání kanonického práva do českého prostředí, jeho recepce nařízením církve a rezistence laického prostředí vůči kanonickým předpisům, in: Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII-XV, (ed.) Pavel Krafl, Praha 2008, s. 650-658
  - Rituál královských zasnub a svateb, in: Antropologické přístupy v historickém bádání, (edd.) Martin Nodl, Daniela Tinková, Praha 2007, s. 163-187 (vyšlo 2008)
- (ed.):** Šlechta, moc a reprezentace ve středověku, (ed.) Martin Nodl, Martin Wihoda, Colloquia mediaevalia Pragensia 9, Praha 2008, 314 s., ISBN 978-80-7007-263-9
- Rituál smíření. konflikt a jeho řešení v středověku, (edd.) Martin Nodl, Martin Wihoda, Brno 2008, 352 s., ISBN 978-80-86488-48-6
  - Zbožnost středověku, (ed.) Martin Nodl ve spolupráci s Krzysztofem Brachou, Janem Hrdinou a Pawłem Krasem, Colloquia mediaevalia Pragensia 6, Praha 2007 (vyšlo 2008), 244 s., ISBN 978-80-7007-260-8
  - Antropologické přístupy v historickém bádání, (edd.) Martin Nodl, Daniela Tinková, Praha 2007 (vyšlo 2008), 272 s., ISBN 978-80-7203-923-4
- NOVOTNÝ, Robert:** Úloha zemského soudu pro formování panského stavu, in: Šlechta, moc a reprezentace ve středověku, ed. Martin Nodl a Martin Wihoda (= Colloquia mediaevalia Pragensia 9), Praha 2007 (vyšlo 2008), s. 241-251

- Spory o přednost ve středověku a na počátku raného novověku, in: Rituál smíření. Konflikt a jeho řešení ve středověku, vyd. Martin Wihoda – Martin Nodl, Brno 2008, s. 185-202
- Ráj milců? Nižší šlechta na dvoře Václava IV., in: Dvory a rezidence ve středověku II, vyd. Dana Dvořáčková-Malá, Praha 2008 (= Mediaevalia historica Bohemica, Supplementum 2), s. 215-229
- SOMMER, Petr:** Existe-t-il une architecture Slavníkenne?, Antiqua Cuthna 2, 2006, s. 20-34 (s Vojtěchem Vaňkem)
- Hrob svatého Prokopa v sázavském klášteře, Sázavsko 13, 2007, s. 5-13
- The Christianisation of Bohemia and Moravia, Annual of Medieval Studies 13, 2007, s. 153-163 (s D. Třeštíkem, J. Žemličkou a E. Doležalovou)
- Jeden den děkana Kosmy. Ze života českých duchovních v raném středověku, Dějiny a současnost 30, 2008, č. 12, s. 34-36
- (ed.):** Odorik z Pordenone: z Benátek do Pekingu a zpět. Setkávání na cestách starého světa ve 13.-14. století, (ed.) Petr Sommer – Vladimír Liščák, Colloquia mediaevalia Pragensia 10, Praha 2008, 288+8 s., ISBN 978-80-7007-274-5
- SOUKUP, Pavel:** „Ne verbum Dei in nobis suffocetur...“ Kommunikationstechniken von Predigern des frühen Hussitismus, Bohemia 48, 2008, s. 54-82
- Johann Loserth (1846–1936). Ein „Gelehrter von Weltruf“ in Czernowitz und Graz, in: Österreichische Historiker 1900-1945. Lebensläufe und Karrieren in Österreich, Deutschland und der Tschechoslowakei in wissenschaftsgeschichtlichen Porträts. Hg. von Karel Hruza, Wien – Köln – Weimar 2008, s. 39-71
- Metaphors of the Spiritual Struggle Early in the Bohemian Reformation: The Exegesis of Arma Spiritualia in Hus, Jakoubek, and Chelčický, in: The Bohemian Reformation and Religious Practice, vol. 6. Papers from the 6th International Symposium. Ed. Zdeněk V. David and David R. Holton, Prague 2007 (vyšlo 2008), s. 87-109
- SVÁTEK, Jaroslav:** „Do té země jsem přijel, ale zase ji rychle opustil...“ Návštěva burgundského cestovatele Guilleberta de Lannoy v husitských Čechách, Mediaevalia Historica Bohemica 11, 2007 (vyšlo 2008), s. 195-210
- ŠMAHEL, František:** Drobné otázky a záhady v studentském životě mistra Jeronýma Pražského, ČČH 106, 2008, s. 1-18
- Jiří z Poděbrad, in: Čeští králové. Ed. Marie Ryantová, Petr Vorel, Praha-Litomyšl 2008, s. 263-271
- The X International Congress of the Historical Sciences and Czech Historiography, 1955-2005, in: La storiografia tra passato e futuro. Il X Congresso Internazionale di Scienze Storiche (Roma 1955) cinquant'anni dopo, Roma 2008, s. 303-324
- Pražští studenti v letech 1348-1622, in: Pražský student. Univerzitní studenti v dějinách Prahy, Praha 2008, s. 14-26
- Závěrečný projev na IX. sjezdu českých historiků v Pardubicích 8. září 2006, in: IX. sjezd českých historiků. Pardubice 6.- 8. září 2006. Svazek I, Pardubice – Praha – Ústí nad Labem 2007 (vyšlo 2008), s. 67-77
- „Maestro di Grande intedimento“: Pocta Janu Husovi v neznámé kronice ze Sieny, in: Angelus Pacis. Sborník prací k počtě Noemí Rejchrtové, Praha 2008, s. 167-181
- Husitská revoluce (1419-1471), in: Jaroslav Pánek, Oldřich Tůma a kolektiv, Dějiny českých zemí, Praha 2008, s. 117-132
- Historikova historie v očích historika. Stríčky z četby, DTK 5, 2008/1, s. 103-109
- Quo usque tandem..., in: K čemu dnes humanitní vědy? Edd. Jan Randák a Aleš Novák, Praha 2008, s. 63-67
- Dočasná reformace, doba husitská, in: Idea českého státu v proměnách staletí, Praha 2008, s. 57-68
- [rec.]: Čornej, P. – Bartlová, M., Velké dějiny zemí Koruny české. Svazek VI. 1437-1526, in: ČČH 106, 2008, s. 393
- ŽEMLIČKA, Josef:** Zum städtischen Selbstbewusstsein in den böhmischen Ländern während des 13. und 14. Jahrhunderts, in: Was machte im Mittelalter zur Stadt? Selbstverständnis, Aussensicht und Erscheinungsbilder mittelalterlicher Städte. Hrsg. von Karl-Ulrich Jäschke und Christhard Schrenk, Heilbronn 2007 (= Quellen und Forschungen zur Geschichte der Stadt Heilbronn, 18), s. 151-155
- Die dritte Basler Urkunde Friedrichs II. für die Přemysliden (26. September 1212). Zur Interpretation des Begriffs Mocran et Mocran, Archiv für Diplomatik 53, 2007, s. 251-290
- Litoměřická kapitula v církevně správním struktuře přemyslovských Čech, in: Litoměřická kapitula 950 let od založení. Red. M. Hrubá a Z. Rašplíková, Ústí nad Labem 2007, s. 33-42
- Kasteláni, vilikové a beneficia v netransformované transformaci, Český časopis historický 106, 2008, s. 109-136
- Přemysl Otakar I., in: Čeští králové. Ed. Marie Ryantová, Petr Vorel, Praha 2008 (= Historická paměť Velká řada, 16), s. 79-91
- Österreich und Böhmen 1156-1212: Versuch eines historischen Vergleichs des Privilegium minus und der Goldenen Bulle von Sizilien, in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 13, 2008, s. 47-74
- Počátky etnického dualismu, in: Jaroslav Pánek a kol., Idea českého státu v proměnách staletí, Praha 2008, s. 40-48
- ŽŮREK, Václav:** Korunovační řád Karla IV. jako ritualizovaný panovnický program. Časopis Národního muzea. Řada historická 176, 2007, s. 105-143